

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Megjelenik minden vasárnap
TELEFON 14 SZ.

Főmunkatársak
KISS GYULA SZENDY ISTVÁN

Felölös szerkesztő
BERKOVITS MÁRK
Belmunkatárs CSAJÁGI BERNÁT

Egész évre 8 K, félévre 4 K,
negyed évre 2 K
Egyes szám ára 20 fillér

Vörösmarty.

A főváros egyik népes terét néhány nap óta új szobor ékesíti. A szózat költője szállott le újra közénk, hogy ércalakjával emlékünke idézze mindazt, amit csodaszép lantján egykor kidalolt: multak napfényes dicsőségét, daliás idők bátor leventéit, Zalán futását, Cserhalmot, Egert, a Szózatot, és dalos lelkének többi századokra szánt gyönyörű alkotásait.

Vörösmarty akkor lépet föl az irodalom terén, amikor a szabadság fuvalma kezdte bontogatni üdítő szárnyait. Mihez hasonlíthatnók ezt az időszakot, ha nem a tavaszhoz, mikor a természet fakadni kezd, melegebb lesz a nap sugara és felolvasztja a tél fagyát, havát, szép, zöld szőnyeggel vonja be s apró virágokkal díszíti a mezőt, a rétet. Élet, vidám, mosolygó élet jelentkezik a természet növény- és állatvilágában. Mily egészen más idő ez, mint a fagyos tél, mikor kihál vagy öntudatlan álomba merül a természet. Ilyen álomból ébredt 1815 után az emberiség. Szeretett a régi dicsőség és nagyság erényeinek csodálatába merülni. Örömet olvasta az eposzokat, melyek a nagy idők hőseit rajzolták le neki. E gondolkodás indította Vörösmartyt Zalán futásának megírására, mely 1825-ben jelent meg. A költő kebelében nagyra kelendő képzeletek

villannak meg diadalmas Ügekről s a deli Álmosról, s Álmosnak büszke fiáról, párducos Árpádról, Derengő lelke előtt lobogós kopják és kardok acéli szegdelik a levegőt; látja, hogy kacagányos apák s heves ifju leventék száguldó lovakon mint törnek halni vagy élni. Zászlódat látom, Bulcsu s szemem árja megindul!

Mily más idők! Mennyire eltér a hetvenes, nyolcvanas évek gondolkodásától, mikor rettegünk minden háborútól, s ha mégis kitör, lokalizáljuk, másrészt társulatokat alapítunk az örök béke terjesztésére, államférfiaink interparlamentáris konferenciákat tartanak s a diplomata hágai értekezlete a választott bíróság eszméjéhangoztatja, mely talán örökre mellőzi az ágyuk és már fegyverek használatát. Mily egészen más érzés diktálta Vörösmartyt a főntebbi és hasonló sorokat! S mikor most országszerte lelkesedéssel hangoztatják e nagy költő nevé; ez biztos jele amaz idők közeledésének, ama világnézet ismétlődésének, mely Vörösmarty ajkaira adta a régi dicsőség magasztalását. Ujra felébred szívünkben a vallás és erkölcs, a patriotizmus, a vitéség, a hősiség, a férfias büszkeség, a nemes öntudat hatalmas érzése. Át fogjuk érezni az adott szó szentségét, büszkék leszünk arra, hogy magyarok vagyunk és a szent korona hű jobbágjai lehetünk.

Habár Vörösmartyt is akadunk néha egy-egy mosolygó és vidám, naiv és kedves képre, gondolatra, műveinek főbb jellemvonása lírájában sem lehet más, mint epikai és drámai alkotásai-ban. Itt is a hideg és ünnepélyes, fenséges és magasztos tárgy és hang nyilvánul. Ódái szárnyalással, megragadó ellentétekkel, a nagyszerű képek árjával áraszt el bennünket.

A nagy nemzeti és emberi eszmék érdeklik őt. Sokszor még a csekélyebb jelentőségű tárgyat sem tudja másképp felfogni, mint egy részt az egészben, egy darabot a nagy egységből. De főleg a haza eszméje tölti el a szívét és eszét. A főtí Dal, a Honszeretet, Liszt Ferenchez, a Hontalan, az Élő szobor és számos más költeményében a haza sorsa aggasztja és hevíti dalra. Az uri hölgyhöz, a Magyar hölgyekhez, elkeseredve, majd esdekelve szól, és magasztos hivatásuk teljesítésére hívja fel. Mennyire kétségbeejt a haza elvesztének gondolata is, azt a fennemlített és a lengyel nemzetre vonatkozó két költeménye: a Hontalan és az Élő, szobor mutatják. De legkiáltóbb hazafias szózata maga a Szózat, mely jóval több, mint félszázad óta Kölcsey Himnusza mellett tolmácsa volt a magyar nemzet hazafias lelkesedésének.

Élte utolsó előtti évében, 1854-ben, mikor csak négy költeményt tud teremteni, alkotta meg vérző lelke hatalmas

TÁRCA.

Vörösmarty Mihály levelezéséből

Nemrégiben hét olyan levél került nyilvánosságra, amelyek az 1825 és 1852. évek közti időben részint Vörösmartyhoz intézettek, részint ötöle származtak. A levélírók Vörösmartyt kivül, Deák Ferencz, Wesselényi Miklós, Kölcsey Ferencz, és Garay János. E leveleket Kónyi Manó, aki ujabbkori történetünk és közéletünk annyi érdekes és becses ereklyéjét őrizte meg az elfeledéstől, adta át a nyilvánosságnak.

E levelek Magyarország legdicsőbb korszakát, a modern Magyarország megalakulásának korát állítják elénk e korszak lángelméjű férfait látjuk fejlődésükben, nehéz, küzdelmes munkájukban és meghitt baráti érintkezésükben. Vörösmarty, Deák, Wesselényi Miklós, Kölcsey nagy alakjai vonulnak el szemünk előtt. Mindegyiktől hallunk jellemző mondásokat vagy érdekes adatot. A középpontban Vörösmarty, a költő, a hű barát, a családapa áll.

Mindjárt az első levélben a huszonkét éves Deák Ferenczet látjuk, amint tanácsot kér Antal fivére egy munkájának kiadására s ragaszkodását fejezi ki barátjának, a huszonöt éves Vörösmartyt, ki épp akkor

adta ki, mint kezdő, első nagy művét, a Zalán futását, amelylyel a magyar irodalom fénykora megkezdődött. Deák Ferencz ismerte már a mű egy részét. Mily érdekes Magyarország jövőjére szimbolikus jelenet volt az, midőn néhány héttel a levél írása előtt, egy szűk szobában, a Kis-Hid utcában, két, lelkesedéstől égő fiatal ember egymással szemben ült, és az egyik, aki majdan a Szózatot fogja megírni, felolvassa a Zalán futása egyik énekét annak, ki majd a feliratokkal mutatja, hogy jön a jobb kor, mely után buzgó imádság epedez százczek ajakán.

Deák ez ifjúkori levele folyékonyan van írva, de stílusa még nem mutatja azt a klaszszikus, határozott modort, melyet nagy felirati beszédeiben bámulunk, Vörösmarty leveleiben röviden, de igen erős, jellemző módon stilizál.

A második levél a nagy melankholiájából felrázott, a szónokai dicsőség sugaraitól meg-aranyozott Kölcseit mutatja be, amint rövid idővel halála előtt kénytelen belenyugodni, hogy beszédei a politikai cenzura miatt nem kerülnek sajtó alá.

A levelek között legérdekesebb kettő: Az melyet Vörösmarty Zsibóról, hol Wesselényi Miklós vendége volt, fiatal feleségének írt, és az, melyet Wesselényi Miklós az örök-váltságról Vörösmartyt küld. Mily gyönyörű az az egyszerű három-négy sor, melyben Vörösmarty azt a megható jelenetet írja

le, midőn barátjához, a vak Wesselényihez belép. E levél egész terjedelmében így szól: Édes Lórikám!

Egy heti utazás után végre eljutottunk Zsibóra, igen kegyetlen utban, de minden baj nélkül. Tegnap délben érkezünk meg. Nem írhatom le, mily fájdalmas öröm volt Wesselényivel találkozásunk. Midőn szavainkról megismert, sokáig némán állt és könnyei hullottak. A könnyű tovább él mint a szem világa. Lassanként beszéd kérékedett s nemsokára igen derülten érezte magát közöttünk. Előttünk már megérkeztek Kovács Szatmárból és Báro Kemény Zsigmond, a regényíró; velünk pedig jött Beöthy Ödön, ki holnap már hazafelé indul. A jövő héten Kolozsvárnak indulunk, s onnan hazafelé, hogy 20-án hóm lehessünk.

Zsibó gyönyörű helyen fekszik, a kastély, hol száza vagyunk, emeletes, jó magas dombon, a Szamos rétei felett, mely a kanyargó Szamossal s azon túl változatos alaku hegyekkel félkörűleg zárva van; de erről szóval többet.

Utközben láttuk Miskolcon Palócyt, láttam Debrecent, a roppant falut, hol, mikor kimentünk, éppen az akasztófánál a baktartó vas eltört, mi miatt még fél napot kellett időznünk: De amit előbb kell vala írnom, láttam Tokajnak szép, de szerencsétlen táját, hol több mérföldeket víz borít. Innen mentünk Szabolcsba Bónishoz és Zoltánhoz, s

feljajdulását. A vén cigányt. Mily szörnyű elkeseredés üvöltő felháborodás, egy örült lélek rémséges tombolása van e költeményben. A világirodalom ez egyik legsötétebb énekében hallja a költő, hogy dörömbölnek az ég boltzatján, hallja a lázadt ember vad keserveit, a gyilkos testvér botja zuhanását, s az első árvák sírbeszédeit és maga érzi legélesebben Prometheus halhatatlan kínjait. Elborult lelkének kétségbeesését azonban a remény csilámlama látszik földeríteni mert lesz még egyszer ünnep e világon, majd ha elfárad a vész haragja, s a viszály elvérzik a csatákon, akkor huzd meg újra lelkesedve, isteneknek teljék benne kedve!

Bácsbodrog vármegye jegyzői egylet ügyei:

Jegyző-egyleti közgyűlés.

A jegyzői egylet, miként azt már itten közöltük, rendes évi közgyűlést e hó 27-én Ujvidéken a városháza tanácstermében tartotta meg. Ott volt a jegyzői egyletnek az a lelkes nem nagy de tömör buzgó gárdája, amely sohasem hiányzik ottan, ahol a jegyzői kar reputációjáról, a kartársi szeretetről, a közügy lelkes támogatásáról és saját ügyeink érdekéről van szó. Mintegy 40-en lehettek a jegyzők, ezenfelül jól esett látni hogy a kartársak közül többen nejeikkel együtt vettek a gyűlésen részt. Ott volt továbbá Popovits Sebő tb. vmegyei főjegyző és Dr. Fratricsevits István ujvideki járási tb. főszolgabíró, Dr. Wagner Vilmos ügyvéd stb.

Kiss Gyula egyleti elnök a gyűlést pont 10 órakor nyitotta meg és melegen üdvözölte a megjelenteket, kiemelve azt a nevezetes momentumot, hogy ezen gyűlés egyleti életünk 30-ik évfordulója. Miután a jegyzőkönnyv hitelesítésével megbizattak Zsigmond Gyula pirosi és Zsigmond Göntér ósövéi jegyzők; a jegyzőkönnyv vezetésére pedig Bercesényi József és a szólni kívánók feljegyzésével Kanyó Ödön aljegyző, következett a terjedelmes és a jegyzői egyleti élet eseményeit a legapróbb részletekig tárgyaló elnöki jelentés, melyet Bercesényi József egyleti főjegyző olvasott fel.

Az elnöki jelentés Wagner György indítványára egész terjedelmében a jegyzőkönnyvbe felvéteni rendeltetett.

Tudomásul vétetett az 1907 évi pénztári számadás, mely szerint az egylet vagyona 5199.49 K, követelésekben 3527 K és készpénzben 1316.50 K ugyszintén az 1908 évi

költségelőirányzat is és az egyleti tagdíj-hátralékból 348 K törölve lett.

Pártolta Pestvármegye jegyzői egylet körlevele alapján azt a mozgalmat, a melyet egyízben egyletünk is megindított a jegyzők részére adandó kedvezményes vasuti jegy megadása tárgyában.

A közszállítási szabályrendelet ellen Potzta György palánkai jegyző részéről felhozott nyomós ervekkel támogatott aktiót magáévátette és mert annak alkalmazása a községekben több hátránnyal mint előnyökkel fog járni, utasítva lett az elnökség olyan előterjesztések megtételére, a melyek folytán a községek annak foganatosításától felmentendők.

Himmel Vilmos jegyző részére neveltetési segély címen 200 K, Kirilovits Gerő volt jegyzőnek pedig 50 K segély lett kiutalványozva az egyleti pénztárból ugyszintén Borovánszky Gyula síremlékére 50 K.

Temesvármegye jegyzői egylet megkeresése a „jegyzői takarékpénztár rt.“ pártolása iránt, a közgyűlés egyhangulag hozzájárult és ajánlja a kartársak részéről való meleg támogatást.

Tolnavármegye völgysegi járás jegyzői egyletének megkeresését a jegyzői magánmunkálatok elkészíthetőségét korlátozó akció ellen a közgyűlés szintén pártolja és egészben magáévát teszi.

Pestvármegye jegyzői egylet megkeresését illetőleg a jegyzői nyugdíjszabályzatok módosítása érdekében a közgyűlés határozatot hozni nem kívánt, mert nyugdíjszabályzatunk teljes megelégedésünkre csak pár hó előtt lett jóváhagyva.

Balog Szabó Dezső által szerkesztett egyesített adókönyvecske pártolása — jóllehet célszerűsége elösmertetik, de mert terjedelmes formája a kezelésnél főleg nemzeti vidéken az idegen ajkú pénzszedőknél nehézségeket idéz elő és mert az új adótörvények rendelkezésének nem felel meg, — nem ajánlható.

Biharvármegye jegyzői egyletének megkeresése felett segédjegyzői állások szervezése tárgyában napirendre tért, mert ezen ügyet nálunk megyei szabályrendelet már szabályozta.

Legközelebbi közgyűlés helyéül, Zombor városa lett kijelölve.

Az őszi országos jegyzői egylet közgyűlésére, az elnökségen kívül kiküldve lettek Bercesényi József parragi jegyző és Égi Lajos szépligeti segédjegyző.

Egyik legfontosabb részét képezte a közgyűlésnek a községi jegyzők és a községi alkalmazottak nyugdíjának egyesítésére vonatkozó kérdése, mert a két megyei szabályrendelet egyik legsérelmesebb hiánya az, hogy a két nyugdíjintézmény közt a kölcsönös viszonyosság kimondva s az átlépés módozata, valamint a szerzett nyugdíjigény

beszámításának kérdése szabályozva és megállapítva nincsen.

Ezen fontos és megoldást igénylő ügyben egy bizottság lett kiküldve egy megfelelő tervezet elkészítése céljából.

Nagy tetszésre és elismerésre talált Salapáti Kálmán överbácsi és Mauer Károly ujverbácsi aljegyzők által szerkesztett és pártolás végett bemutatott. „A közszolgáltatások egyesített kezeléséről“ szóló törvény javaslat 20 §-ához szerkesztett főkönnyvi minta, a melynek a többek között nagy előnye az is, hogy míg a ministerium által kiadott minta 62 rovatot tartalmaz, ezé csak 37 rovatból áll. — A közgyűlés a bemutatott mintát kinyomatni rendelte és a magy. kir. pénzügyministeriumnak elfogadásra ajánlja egyben pártolás végett megküldi az országos és a vármegyei egyletnek.

Potzta György indítványára a közgyűlés egy egyleti irnok jutalmazására az egyleti elnök részére évi 200 K-át megállapít.

A felette költségesees szertelen pályázati hirdetmények korlátozása céljából Bikár György indítványára utasítva lett az elnökség, az alispán úrnál haladéktalanul ily irányú előterjesztést tenni.

Szmiha Kálmán elhunyt második alelnök helyére lelkes egyhangúsággal Zsigmond Göntér ósövéi jegyző, a számvizsgáló bizottság tagjainak pedig 1908 évre Kozma Dezső, Kugler Béla és Korbay Pál lett megválasztva.

Végül a közgyűlés határozatából kifolyólag táviratilag üdvözölve lett Fernbach Károly főispán, Ifj. Vojnits István alispán Macky Emil kápolnai országgyűlési képviselő a hevesi jegyzői egylet elnöke és Milassevits Antal nyugalmazott jegyző a jegyzői egyletnek 30 év előtti első elnöke.

A közgyűlés után Zapletál Károly vendéglőjében rendezett kitünő társas ebéden vettek részt a kartársak, ahol vig hangulatban együtt maradtak a vonatok elindulásáig.

HIREK

— **Eljegyzés.** Berkovits Márk és neje örömmel tudatják, hogy Ilonka leányukat Szegő Félix, az ujverbácsi Hungaria kendergyár részv.-társaság hivatalnok, eljegyezte.
(Minden külön értesítés helyett)

— **Zárvizsgálatok.** A kulai közs. iparostanonc-iskolában az évrő vizsgálatok június 4-én este 6–8 óráig fognak megtartatni s ezekre a t. iparostanost és kereskedő-főnök urakat, valamint a tanügy barátait ez uton hívja meg a felügyelő bizottság elnöksége. A róm. kath. népiskola V. VI. osztályaiában a mult pénteken és szombaton tartották meg a zárvizsgálatokat.

— **Orsz. vásár.** A kulai második orsz. vásár jún. 21. és 22. napján fog megtartatni.

ügy Debrecenbe. Innen Beöthy Ödönhöz. Uj Márióra s így végre Zsibóra.

Mind az uton, mint most egészséges vagyok. Hogy vagytok ti, kedvesem? Hogy vannak szegény kis gyermekeim? Vigyázz rájuk, és magadra, kedves.

Most már bocsáss meg, le kell feküdnöm, hogy Beöthyt, ki leveletem, holnap korán indulván, a postaállomásig viend, ne várokoztassam. Csókolom anyád kezeit és téged, édes kis csókám. Nemsokára nálatok leszek. Isten veled!

Szerető férjed
Vörösmarty Mihály.

Hatalmas erőre és indulatra mutat az a levél, melyet Wesselényi másfél évvel a forradalom előtt irt. Olvasásakor eszünkbe jut Vörösmarty költeménye, melyben a jobbágy-ság felszabadításáért küzdő, de félreismert és üldözött Wesselényit magyar Prometheusként üdvözli.

Nem szabad azonban elfelejtenünk e levél mellett, hogy Wesselényi Miklós óriás szervezőt — mint az Arany János Toldiját — nagy indulatrohamok szokták megrázni és azért is nem fogjuk úgy olvasni, mint valami történeti okiratot, melynek minden itéletét egészen el lehet fogadni. Nemes, de végletes elkeseredése paroxizmáinak fogjuk például betudni, ha az erdélyi viszonyokról így nyilatkozik:

„Leglelketrázóbb s elhaltba is életet fu-

valni képes verseid sem tudnák e szikkadt és fonnyadt szívű, kocsonyásodott vérű s bükkfefejú arisztokráciánkat, kik főként Erdélyben nemünk gyalázatára csordaként léteznek, megtéríteni.“

E levélben Wesselényi továbbá azt írja:

„Olvasd meg az Erdélyi megyék most adott utasításait, aztán beszélj velük örök váltságról. Vannak ugyan az örök váltság kevés számból álló igaz pártolón kívül mások is, kik azt óhajtanak állítani. De ezeknek egy része, jól tudván, hogy az örökváltság nálunk és most kivihetetlen, az eddigi parasztnyuzások védelmére akarják azt az urbér ellen villámhárítónál használni, a többiek pedig azt akarnák, hogy miután a parasztnál oly kevés földet hagytak, a miből nem, vagy alig élhet meg, jabból még egy darabot váltság fejében adjon. Még a legjobb megyék utasításai is olyanok, melyektől borzadni kell.“

Kedélyes s a Vörösmarty s Deák Ferenc közötti meleg barátságot jellemző hangjánál fogva kiválóan érdekes Deák Ferencnek Vörösmarty Mihályhoz intézett következő levele:

Kehidán, június 9-én 1844.

Kedves Komám!

Kedvesen leptél meg szives soraid által, melyekben tudósítasz, hogy a legszivesebb

barátságunk ismét egy új kötelével kötöttél magadhoz és most már mint családtag, családodhoz. A keresztény anyaszentegyház tanítása szerint a keresztatyja keresztfiának nevében ellene mond az ördögnek s az ördög hatalmának, s ezen ellenmondást szívenben én is megtevém kis fiad helyett, kit úgy hiszem, (mert erről nem irsz) Ferkónak is hinak, nem én miattam, hanem dicsőült Kölcseynek emlékéért. Ellene mondtam tehát kis Ferid nevében az ördögnek, s tudom, ha apjának csak egy csepp vére szorult is ereibe, ellenmondásom teljes sikerű leend, mert a becsületes embert az ördög boszanthatja ugyan, de rajta hatalma nincsen. Nődnek, kedves komámasszonynak, mondj nevemmel szives, igen szives tiszteletet s a kis fiut csókolod meg helyettem, s ezen csók legyen záloga annak, hogy mindazon szives és forró érzelmeimet, mik ifjuságtól óta édes atyja iránt élnek keblemben, s nekem oly igen kedvesek és boldogítók, általviszem ő reá is, a kis fiura teljes mértékben.

Isten áldjon kedves komám, mondj barátainknak tőle tiszteletet és szeresd

hű barátodat
Deákot.

— **Bicskázó hazafiak.** A múlt vasárnap délután 7 óratájban három németajku iparossegéd egy német nótát dudolva vonult végig Kulán a Kossuth Lajos utcán, midőn két magyar legény jött velük szembe, akik a nótázó legényeket megtámadták, hogy ne daloljanak németül, hanem magyarul. Erre az iparossegédek egyike csak annyit felelt, hogy „kuss“! — és tovább mentek. A magyarokban azonban névszerint Farkas Péter és Dudás Antal napszámos legényekben erre a feleletre fölfort a virtus és Farkas Péter bicskát rántva a segédek után rohant és egyiket névszerint Klein András 19 éves, kucorai illetőségű kádársegédet, aki teljesen ártatlan volt, mert nem ő felelt a magyar legények támadására, úgy mellbe szúrta, hogy az szó nélkül összeesett és nyomban meghalt. A gyilkos legényt a rendőrség még aznap este elfogta és másnap átadta a kulai kir. járásbírósnak.

— **Helyreigazítás.** A Kulai Dalárda legközelebbi alapszabályszerű dalestélye, s az ezzel kapcsolatos nyári táncmulatsága nem jún. 29-én, hanem az ezen dátumot megelőző szombati napon, azaz június 27-én lesz megtartva.

— **Eső.** A hosszú, tűrhetetlen hőségre és szárazságra végre a múlt csütörtökön este megnyíltak az ég csatornái és mintegy 2 óra hosszat tartott csendes eső hullott a jó bácskai földre, amely természetesen mohón szívta magába az üdítő cseppeket. Vajha mielőbb ismétlődne ez a kedves, szép természeti jelenség.

— **Tüzoltók majálisa.** Az óverbázi önk. tűzoltó egyesület a múlt csütörtökön tartotta meg első majálisát a két testvérközség közönségének és a vmegye tűzoltóegységeinek rendkívüli érdeklődése és lelkes részvétele mellett. Az óverbázi tűzoltóegyesület, mint általában Óverbázon minden intézmény, szokatlan jelenség a mai társadalmi viszonyok között. Zsenge kort ugyszólván nem is élt. Rövid félesztendei fennállása után egyszerre férfikorába lépett, nagykorúvá lett. A mulatság előtt Zanbauer Agoston vármegyei- és dr. Ormay Kálmán járási tüzelfelügyelő, továbbá Cséber János kulai, Kuzmán Miklós bezdáni, Szigeti István zombori- és Jámbor Ferenc budapesti alparancsnokok jelenlétében megtartott tűzrendészeti vizsgálat azon meglepő eredményt mutatta föl, hogy az óverbázi tűzoltóegyesület, amelynek 46 tagja van, rövid fennállása alatt a vármegye elsőrangú tűzoltóegységei közé küzdötte fel magát. E fényes eredmény természetesen az egyesület vezetőinek, különösen Kiss Gyula fő- és Salapáthy Kálmán alparancsnoknak tulajdonítható, akik valóban nemes áldozatkészséggel és fáradhatatlan buzgalommal minden erejüket és minden idejüket ezen humánus célú intézmény szolgálataira fordítják. A fényes erkölcsi sikerben, mely ezen alkalommal fáradozásaikat kísérte, megtalálhatják méltó jutalmukat. A gyakorlatokat táncmulatság követte az Erzsébetliget favázas, csinos és tágas szinkörében, amelynek szép berendezése és általában az egész ligetnek izléses, tiszta, gondos kezelése, valamint a szép harmónia, mely az egész község lakóit egybekapcsolja, bámulatba ejtette a nagyszámú vidéki vendégeket, akik elragadtatásuknak lépten-nyomon hangos kifejezést is adtak. A mulatság a legjobb hangulatban éjfélig tartott.

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte Váradi Gyula kulai róm. kath. tanítót. Édes atya: Wittmann Bódog a múlt szombaton rövid szenvedés után 63 éves korában elhunyt Baján. A puritán jellemű, közszeretettel állott férfiút özvegye, fia és unokái mellett nagyszámú rokonság és jóbarát siratja és gyászolja. Temetése f. hó 26-án Baja város közönségének óriási részvétele mellett ment végbe. Nyugodjék békében!

— **Helyreigazítás.** A kulai önkéntes tűzoltóegyesület közgyűlése nem jun. 7-én, mint azt lapunk múlt számában jelentettük, hanem 14-én lesz megtartva. A közgyűlésre különben az alapító-, pártoló- és működő tagok külön-külön is meghívotnak.

— **A torzsai országos vásár** f. é. június 7. és 8-án fog megtartatni. Minden féle állat felhajtása meg van engedve.

— **A József Kir. Herceg Szanatórium** Egyesület helyi bizottságának elnöke a következőket teszi közzé: A József Kir. Herceg Szanatórium Egyesület évi közgyűlését Budapesten (Váci-utcai városháza dísztermében) ez évben június 14-én tartja meg. A közgyűlésre felutazó tagok a m. kir. államasutakon oda és vissza szóló, nyolc napi érvényűvel bíró, féláru vasuti jegy váltására jogosító igazolványt kapnak, ha ezért hozzájuk június 7-ig fordulnak. A féláru jegy váltására szóló igazolványt azok is megkapják, akik június havától iratkoznak be az egyesületbe.

Hazafias tisztelettel
Mezey Zsigmond sk.
bizottsági elnök.

— **Ifjúsági kirándulás.** Az újverbázi gymnasium tanulói, számszerint mintegy 150-en, f. hó 26-án Székely Sándor igazgató és Stock Henrik tanár vezetése mellett Kulára rándultak át és itt a gyapjufonó- és szövőgyárat, a selyemszalag- kalap- és sörgyárat látogatták meg. Az utóbbiban Nagel Ede sörgyáros megvendégelte az ifjúságot, amely az esti fél hét órai vonattal tért vissza otthonába. A dobszó mellett katonai fegyelmelletséggel marsirozó, vörössipkás tanuló ifjúság Kulán nagy tetszésben részesült.

— **Műkedvelő-előadás.** A kulai iparos dalárda Urnapján a Hokstok-szállodában színi előadást rendez; — színre kerül: „A sárga csikó“

— **Szélhámoskodás.** Raffinировott szélhámós járta be a múlt héten Kula községét és járja be még most is egész Bácsmegyét. Az illető hol pensionált, hol szabadságot huzárörmesternek adja ki magát és azzal a hiobhírral kopogtat be olyan szülőkhöz, akiknek a lovasított katonaságnál tényleges szolgálatban álló fiuk van, hogy ez a fiuk gyakorlat közben leesett a lóról, veszedelmes sérüléseket szenvedett és már haldoklik a kórházban. Az első segélyben persze ő részesítette a sebesültet, sőt még 10—15 K-át kölcsönzött is neki, mert az illetőnek pénze nem volt és olyan ételek és italok után áhitott, amelyek a kórházban nem kaphatók; de ha a szerencsétlen embernek pénze van, hát akkor beszerezhetők. Mint-hogy pedig a sérült irni nem tud, hát őt küldte el a szülőkhöz azon megbízatással, hogy küldje föl őket azonnal a beteghez, ha még életben akarják őt találni. A betegnek kölcsönzött összeget és az utiköltségeket, amelyek még egy-egy lekéséssel és fiakkereken való továbbutazással meg is duplázódnak, természetesen azonnal visszatérítendő, mert a szélhámós teljesen kifogyott a pénzből és nem tud visszatérni állomáshelyére, ami szörnyű büntetést vonna maga után. A megrémült szülők hálálkodva fizetik ki a szélhámosnak a követeléseit és jajveszkelve sietnek az állomásra, hogy mielőbb a haldokló fiukhoz érkezhessenek és csak ott tudják meg, hogy egy raffinировott csalónak ültek fel, mert a fiuknak még hajszála sem görbült meg és olyan egészséges mint a makk. E kellemes meglepetésükben aztán nem is törődnek a szélhámossal, hanem jót mulatnak a katonai fiukkal. Felhívjuk a rendőrség figyelmét a szélhámosra. Még itt van vármegyénkben.

— **Az iparkiallítás bezárása.** A zombori háziiparkiallítást amelynek ünnepélyes megnyitására és fényes erkölcsi sikeréről annak idejében mi is örömmel emlékeztünk meg, f. hó 14-én rekesztették be. A kiállítás 12 napig volt nyitva, több mint 15.000 látogatója volt és anyagilag is igen szépen sikerült. Hír szerint a kiállítás mintegy 8—10.000 K-nát jövedelmezett a tulipán-szövevényeknek, amely ezt az összeget mesterképző iskolák létesítésére fordítja. A kiállítási juri, amelynek — elismerjük — igen nehéz feladata volt, 142 kiállítót tüntetett ki ezüst- és bronzplakettekkel, díszoklevelekkel, aranyoklevelekkel és pénzbeli jutalmakkal. Járásunkból a következő kiállítók nyertek díszoklevelet: Kiss Gyuláné Óverbász, Kovács Mihály szobrász Kula, Óverbász község, Schenk Henrik Óverbász, Gyapjufonó- és szövőgyár Kula, Krámer és Hahn kalapgyára Kula, Berkovits Rezső selyemszalaggyára Kula. Legtöbb kitüntetést a zombori kiállítók nyertek, mert ezek voltak a kiállításon legnagyobb számban képviselve.

— **A tanítónők férjhezmenése.** A felekezeti iskolai tanítónői választásoknál gyakori volt az az eset, hogy a tanítónőkkel kötelezvényt irattak alá, mely szerint férjhezmenésük esetén állásukról s minden követelesükről lemondanak. A kultuszminiszter most rendeletben kimondotta, hogy a választási jegyzőkönyvben foglalt az a kikötés, mely szerint a megválasztott tanítónő férjhezmenetele esetén állásáról lemondani köteles, mint törvényes alappal nem bíró, érvénytelen.

— **Védekezés az állatbetegségek ellen.** A gazda közönséget figyelmezteti a földmívelésügyi miniszterium legújabb közreindelésében, hogy ha egy állaton ragadós száj, és körömfájás legcsekélyebb tüneteit is észleli, azt azonnal jelentsék be az előjárásánál. Ha valaki által feljelenítik, feljelentő jutalomba részesül a feljelentett pedig büntetésben.

— **A járási számvevők működésének megvizsgálása.** Jorgovits Döme m. kir. pénzügyi szaktanácsos, a zombori pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségének főnöke, a zombori pénzügyigazgatóság kerületéhez tartozó és Bácsbodrog megye területén működő járási számvevők működése és ügykezelésének megvizsgálása végett, e hó 21-én, mintegy 8—10 napra hivatalos kourtra indult.

— **Óvodaépítés Szilbácson.** A palánkai járás főszolgabírája versenytárgyalást hirdet a Szilbácson létesítendő községi óvoda felépítésére, amely célra 25.476.63 K irányoztak elő. Az ajánlatokat június 5-ikéig kell beadni Szilbács község előjáróságához.

— **Vasuti előmunkálati engedély.** Matkovics Béla temerini földbirtokos a m. kir. államasutak Csantavér állomásából kiágazólag Csantavér község érintésével a bácsbodrog vármegyei h. é. vasutak Péterréve állomásáig vezetendő keskenyvágányú gőzmozdonyu helyi érdekű vasutvonatra megkapta az előmunkálati engedélyt.

— **Két Kossuthfalva van.** A budapesti posta- és távirtda igazgatóság felkéri a közönséget, hogy Kossuthfalva rendeltetési helylyel ellátott postaküldeményeire saját érdekében jegyezze fel, hogy a küldemény Pest-Pilis-Solt-Kiskun vagy pedig a bácsbodrog vármegyében fekvő Kossuthfalvára szól-e, mert különben a postaküldemények kézbesítése késedelmet szenved.

— **Elegáns kivitelű, divatos és tartós** cipőkből legelőcsőbb beszerzési forrás, női chewro K 6.60-tól és feljebb, férfi chewro és box K 7.20-tól és feljebb Kardos J-nél Kulán.

Gabona árak: Budapesten:		
Buza októberre	—	10.15
Zab	—	6.83
Tengeri júliusra	—	6.56
Kulán:		
Buza	—	10.—
Zab	—	6.—
Tengeri	—	5.80

Gazdasági építkezések.

A péklapusztai m. kir. állami rizstelepen építendő:

1. kovács és bognár műhelyre K 7426.53
2. tengeri görérra K 6005.33
3. szekérszínre kamrával K 8579.79
4. istállóra K 17056.03
5. ólak és árnyékszékekre K 6949.58
6. sütőkonyhára K 884.50

összesen K 46901.76

engedélyezett a földmívelésügyi miniszter. A munkák kivételére pályázni óhajtok ajánlataikat 1908 június 10-ig d.e. 10 óráig a vállalati összeg 50/100-át tevő bánatpénzzel és ajánlat az 5572/IV. 1908 számú felhívásban kiírt építési munkálatokra felirással a m. kir. áll. rizstelep intőzőségénél Péklán adhatják be s ott a munkákra vonatkozó terveket, költségvetéseket, ajánlati mintát és a feltételeket megtekinthetik.

BENZINMOTOROK, GÖZLOKOMOBILOK, UTMOZDONYOK, GÖZCSÉPLŐGÉPEK, „LOSONCZI DRILL”
VETŐGÉPEK, RESICZAI ACELEKÉK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, Budapest, V. Váci-körút 32

2106 sz. 1908.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A vármegye közigazgatási bizottságának 6491/907 sz. a. kelt és a törvényhatósági bizottságnak 9393/595 jkv. 1908 sz. a. hozott határozata alapján a Szilbácson létesítendő **községi ovoda építésének** biztosítása céljából nyilvános versenyárgyalást hirdetek.

1. Az építkezési eljárás körül felmerülő teendőkelbírálására mindenben a 83000/1907 sz. BM. rendelet (közszállítási szabályrend.) irányadó.

2. Az építkezés összes költsége 25476-63 K-ban van előirányozva melyre kizárólag zárt írásbeli ajánlatok fogadtnak el.

Az ajánlatok a közszállítási szabályrendelet 18 §-ában foglaltak szerint szerkesztendőek és a megajánlott vállalati ár számszerűleg tüntetendő ki; százalékos megajánlás figyelembe nem vétetik.

A tárgyalás alapjául csak olyan ajánlatok fognak vétetni, melyek ivenkint 1 K-ás bélyeggel el vannak látva, szabályszerűen ki vannak állítva és pecséttel lezárva, sértetlen borítékba helyezve, közvetlenül vagy posta útján nyújtattak be Szilbács község előljáróságánál.

Az ajánlatot tartalmazó boríték felírása a következő:

„Községi Előjárók Szilbács.
Ajánlat a palánkai szolgabírói által 2106/1908 sz. a. kiírt szilbácsi ovoda építésre.”

3. Az ajánlatok 1908 június 5-én d. u. 5 óráig adandók be Szilbács község előljáróságánál, ahol az előirányozott összeg 5%-a bántépénzül készpénzben vagy biztosíték-kepes értékpapírokban a jelzett időig letendő s az erről szóló nyugta az ajánlathoz csatolandó.

4. A versenyárgyalás Szilbács község házának tanácstermében 1908 június 6-án (szombat) d. e. 10 órakor fog általam megtartatni s ekkor fognak az ajánlatok is felbontatni, amikor az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

5. Az építkezésre vonatkozó tervek, költségvetés s feltételek Szilbács község jegyzői hivatalában a hivatalos órák alatt naponta megtekinthetők.

6. Az építkezést a törvényhatósági jóváhagyás után azonnal meg kell kezdeni s 1908. október 10-ig az épületnek tető alatt kell lennie, 1909 május 25-én pedig az épület teljesen készen átadandó.

7. Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

8. Az építkezés elnyerője csakis magyar honos munkásokat, napszamosokat, alvállalkozókat stb. alkalmazhat s az építkezésnél csakis a magyar szent korona területén előállított anyagot és tárgyakat használhat fel.

9. Aki az építkezés teljesítésére törvényes képesítéssel nem bír, kötelesek már ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

10. A pályázók ajánlatuk benyújtásakor tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

11. A beérkezett ajánlatok között az illetékes fórumok az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon választhatnak.

Palánkán 1908 május 18.

Hipp Derső
főszolgabíró

1625 sz. 1908.

Árverési hirdetmény

Bajmok község előljárósága ezen község határára kiterjedő vadászati jogot az 1883. XX. t. c. értelmében 1908. évi aug. 1-től 1914. évi július 31-ig terjedő hat évre f. é. jun. 14-én d. u. 3 órakor a község háza tanácstermében megtartandó nyilvános árverés útján bérbe adja. Az árverési feltételeket a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában bárki megtekintheti.

Bajmok, 1908. május 15.

Lichtnecker
jegyző

Nagy József
bíró

2090 sz. 1908.

Pályázati hirdetmény.

Jánoshalma községben ujonnan szervezett községi végrehajtói állásra pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni óhajtokat, hogy kérvényeiket hivatalomhoz f. é. június 14-ig nyújtsák be.

Ezen állás javadalmazása 800 K törzsfizetés és 20% részesedési jutalék.

A községi végrehajtó a jegyzői irodai teendőben is köteles segédkezni.

Bácsalmás, 1908. május 24.

Koller Oszkár főszolgabíró

BUZIÁS GYÓGYFÜRDŐ

Vasuti állomás, posta, távirda és telefon.

Közvetlen gyorsvonati kocsik Budapest nyugati pályaudvarról. Idény május 15.—szept 15.

SPECIÁLIS GYÓGYFÜRDŐ SYÍVBETEGETEK RÉSZÉRE,

női bajoknál, hólyag és vesebajoknál, kö- és fővénybetegségeknél, a légutak-, az emésztő- és kiválasztó-szervek hurutos bántalmainál. Sápikór, véréngényesség, görvély- és ankolikór, általános gyengeség és a női ivarszervek idült bajainál. Radioaktív szénsavas sós és szénsavas vasas források. PROSPECTUST KIVÁNATRA KÜLD A FÜRDŐIGAZGATÓSÁG

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

kartelen kívül szállítanak, azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony szénsavat

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból

Össze nem tevesztendő mesterségesen előállított kevésbé kiadós szénsavval.

Megbízható, szigoruan lelkiismeretes kiszolgálás!

Sürgőnycim: MUSCHONG, BUZIÁSFÜRDŐ. Interurban telefon 18. sz.

Schmidt Ferencz

szabó - Kulán

(Ferenc József-tér)

készíti a legdivat-
sabb öltönyöket

a legolcsóbb árban

CLAYTON & SHUTTLEWORTH[®]
Budapest, Váci-körút 63,
Állal a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoriczamorzsolók, dőrálók, őrlőmalmok, egyszemes szőlő-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

**Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, Influenza**

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testhelyet, megszünteti a köhögést, váladékot, ejteti izzadást.

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerüzletekben. — Ára övegenként 4.— korona.